

Asia: VN/24182/2023

Eläinsuojelurikosten rangaistukset ja eläintenpitokielto - Arviomuistio

Näkemyksenne eläintenpitokiellon käytön lisäämisestä ja kiellon keston pidentämisestä?

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

Lausunnonantajan näkemyksen mukaan oikeuskäytäntö eläintenpitokiellon määrittämisessä, erityisesti perusmuotoisten tekojen osalta, on jossain määrin epäyhtenäistä. Kiellon määrittämisen tulisi nykyisessä oikeustilassa olla selkeä pääsääntö, mutta näin ei käytännössä aina ole.

Lausunnonantaja pitää lähtökohtaisesti perusteltuna, että eläintenpitokielloa käytettäisiin nykyistä laajemmin. Sääntelyn tiukentaminen ja täsmentäminen on eläinten suojelun ja oikeuskäytännön yhtenäisyyden näkökulmasta kannatettavaa.

Lausunnonantaja pitää kannatettavampana vaihtoehtona sitä, että kiellon määrittämisestä koskeva sääntely säilytettäisiin nykyisellään törkeän eläinsuojelurikoksen tapauksissa ja kiellon määrittämisen kynnystä muutettaisiin lain tasolla perusmuotoisen eläinsuojelurikoksen tapauksissa siten, että kiello on määrättävä, jollei sen määrittäminen jättämiselle ole painavia tai erityisiä syitä. Lisäksi sääntelyä voisi vielä selkeyttää esimerkiksi täsmentämällä eläintenpitokiellon määrittämisestä harkittaessa huomioon otettavia seikkoja ja periaatteita. Selkeät arviointikriteerit voisivat yhdenmukaistaa oikeuskäytäntöä.

Lausunnonantaja pitää kannatettavana eläintenpitokiellon keston porrastamista rikosnimikkeittäin. Tällöin tulisi harkita, pitäisikö lakiin sisällyttää mahdollisuus alittaa kiellon vähimmäiskesto, mikäli siihen on erityisiä syitä. Tekotavat ja olosuhteet saattavat vaihdella tapauskohtaisesti merkittävästikin, minkä vuoksi sääntelyssä olisi toivottavaa säilyttää tietynlainen joustavuus.

Lausunnonantaja pitää tärkeänä, että muutosten kokonaisvaikutuksia arvioidaan perusteellisesti, jos sääntelyä ankaroitetaan sekä eläintenpitokiellon määrittämisen että kiellon keston pidentämisen osalta.

Näkemyksenne eläintenpitokiellon rikkomisesta säädetyn rangaistusasteikon muuttamisesta?

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

Lausunnonantaja pitää kannatettavana, että eläintenpitokiellon rikkomista koskevaa rangaistussäännöstä muutettaisiin siten, että siihen lisätään vankeusuhka.

Arviomuistiossa ehdotettu kuuden kuukauden enimmäisrangaistus vaikuttaa olevan oikeasuhtainen rikoksen laatuun ja muihin kiellon rikkomista koskeviin rangaistussäännöksiin nähden.

Rangaistusasteikon ankaroittaminen mahdollistaisi myös aikaisempaa tehokkaamman eläintenpitokiellon noudattamisen valvonnan kotietsinnän toimittamisen tullessa mahdolliseksi.

Edellä mainituille toimenpiteille mahdolliset vaihtoehtoiset keinot?

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

Eläinsuojelurikokset ovat tyypillisesti sellaisia, että ne jäävät tavanomaista useammin piilorikollisuudeksi eivätkä ne tule viranomaisten tietoon. Tämän vuoksi olisi tärkeää lisätä kansalaisten tietoisuutta eläinsuojelukysymyksistä ja madaltaa ilmoituskynnystä. Lisäksi rikosten ilmi tulemisessa ja selvittämisessä viranomaisyhteistyön merkitys korostuu, etenkin eläinlääkärien, sosiaalitoimen ja poliisin välillä.

Joissakin tapauksissa rikokseen liittyy rikoksentekijän psykososiaalisia ongelmia, minkä vuoksi rikosoikeudellisen seuraamuksen lisäksi tai rinnalle tarvitaan myös sosiaalista tukea ja ohjausta.

Muita huomioita

Voitte lausua tämän väliotsikon aiheesta alla.

Lausunnonantaja katsoo, että mikäli harkittavaksi tulisi eläintenpitokiellon kumoamista koskeva säännös, kustannusvaikutukset tulisi arvioida tarkasti. Kumoamishakemusten käsittely voisi kuormittaa tuomioistuinlaitosta ja siten edellyttäisi lisäresursseja.

Lainkäyttäjän kannalta on erityisen tärkeää, että mahdollisten lakimuutosten voimaantulosäännökset ovat selkeät.

Kukkurainen Riitta
Itä-Suomen hovioikeus